

Обґрунтування
до проєкту постанови НКРЕКП «Про накладення штрафу на
ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» за порушення Ліцензійних умов
провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого
покупця» та проєкту розпорядження «Про усунення ДП «ГАРАНТОВАНИЙ
ПОКУПЕЦЬ» порушення Ліцензійних умов провадження господарської
діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця»

Відповідно до постанови НКРЕКП 18 липня 2025 року № 1081 «Про проведення позапланової виїзної перевірки ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» та від 02 вересня 2025 року № 1396 «Про збільшення строку проведення позапланової виїзної перевірки ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», на підставі посвідчень на проведення позапланової виїзної перевірки від 21 серпня 2025 року № 435, від 08 вересня 2025 року № 469, від 18 вересня 2025 року № 501, НКРЕКП здійснено позапланову виїзну перевірку дотримання ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» (далі – ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», Підприємство, Ліцензіат) (код ЄДРПОУ 43068454) вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця (далі – Ліцензійні умови зі здійснення функцій гарантованого покупця), затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1471, за період діяльності з **01 січня 2022 року по 25 серпня 2025 року**, за результатами якої складено Акт від 23 вересня 2025 № 224 (далі – Акт № 224), додатком до якого є наказ ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» від 09.06.2023 № 73 «Про конфіденційну інформацію (комерційну таємницю)».

Листом від 26 вересня 2025 року № 41/4711 ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» надано до НКРЕКП пояснення та обґрунтування до Акту № 224.

Так, Актом № 224 встановлено та зафіксовано наступне:

№ п/п	Виявлене порушення	Суть порушення
1	підпункту 20 пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця	яким визначено обов'язок ліцензіата надавати до НКРЕКП документи (їх копії), інформацію (дані, відомості, звітність), необхідні для виконання НКРЕКП своїх повноважень та функцій, в обсягах та у строки (не менше десяти робочих днів для надання копій документів, пояснень тощо), встановлені НКРЕКП. <i>стор. 17-23, 25 – 26 Акта № 224</i>

Перевіркою встановлено, що Підприємство тимчасово залучало з суми коштів, отриманих гарантованим покупцем за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами, які призначені для розрахунків з продавцями за «зеленим» тарифом, на забезпечення господарської діяльності ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», у період дії Наказів Міністерства енергетики України від 28.03.2022 №140 «Про розрахунки на ринку електричної енергії» (Наказ №140) та від 15.06.2022 № 206 «Про розрахунки з виробниками за «зеленим» тарифом» (Наказ № 206).

по з перевірки встановлено, що звіт по виконанню кошторисів та звіт по виконанню звітності за період з 01.01.2025 по 31.03.2025 надано до НКРЕКП листами від ____/____/____ № ____/____ (звіт за січень

КЕП: Зеленюк Я. М. 15.10.2025 15:32
3FAA9288358EC00304000000E5901E006680E200
Сертифікат дійсний з 31.03.2025 до 29.03.2027 14:27

2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за лютий 2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за березень 2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за квітень 2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за травень 2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за червень 2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за липень 2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за серпень 2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за вересень 2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за жовтень 2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за листопад 2022 року), від ____ № ____/____ (уточнений звіт за листопад 2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за грудень 2022 року), від ____ № ____/____ (звіт за січень 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за лютий 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за березень 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за квітень 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за травень 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за червень 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за липень 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за серпень 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за вересень 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за жовтень 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за листопад 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за грудень 2023 року), від ____ № ____/____ (звіт за січень 2024 року), від ____ № ____/____ (звіт за лютий 2024 року), від ____ № ____/____ (звіт за березень 2024 року), від ____ № ____/____ (звіт за квітень 2024 року), від ____ № ____/____ (уточнений звіт за квітень 2024 року), щодо фактично отриманих та фактично здійснених видатків за період з 01 січня 2022 року по 01 травня 2025 року, **не містять інформації про тимчасове залучення коштів на забезпечення господарської діяльності ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ»**, з суми коштів, отриманих гарантованим покупцем за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами, для розрахунків з продавцями за «зеленим» тарифом.

Комісія з перевірки зазначає, що за результатами аналізу оборотно-сальдових відомостей, наданих Ліцензіатом, по рахунку 311 «Поточні рахунки в національній валюті» з 01 січня 2022 року по 25 серпня 2025 року, встановлено, що зазначені **реєстри бухгалтерського обліку не містять інформації щодо відображення в бухгалтерському обліку тимчасове залучення коштів**, отриманих гарантованим покупцем за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами, які призначені для розрахунків з продавцями за «зеленим» тарифом, для забезпечення господарської діяльності Підприємства.

Комісія з перевірки зазначає, що з урахуванням тимчасової дії Наказів Міністерства енергетики України №140 та №206, як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, який регулює функціонування електроенергетики в умовах особливого періоду, **ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» має забезпечити повноту, достовірність і своєчасність відображення фактів фінансово-господарської діяльності в бухгалтерському обліку** для надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про результати діяльності підприємства.

Таким чином, **аналітичні дані бухгалтерського обліку ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ»**, на період дії Наказів №140 та № 206 з 28.03.2022 по 01.05.2024, **мають містити інформацію про те, що заборгованість Підприємства перед продавцями «за зеленим» тарифом не була сплачена у зв'язку з тимчасовим залученням коштів для забезпечення господарської діяльності Підприємства**, та яка в подальшому буде сплачена за рахунок надходжень від НЕК «УКРЕНЕРГО» за Послугу.

Комісія з перевірки зазначає, що **відсутність інформації** в аналітичних відомостях бухгалтерського обліку Підприємства **щодо тимчасово залучених коштів**, а саме щодо інформації про використання тимчасово залучених коштів, за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами, для забезпечення господарської діяльності Підприємства в період дії наказів № 140 та № 206 з 28.03.2022 по 01.05.2024, у звітах по виконанню кошторисів та пояснювальних записках щодо фактично отриманих та фактично здійснених видатків, які надавались до НКРЕКП відповідно до пункту 5.5 Методики формування кошторису гарантованого покупця, затвердженою постановою

НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 (далі – Методика) **призвело до викривлення інформації** (даних, відомостей, звітності), **необхідних для виконання НКРЕКП своїх повноважень та функцій.**

Комісією з перевірки встановлено, що **звіти по виконанню кошторисів та пояснювальні записки**, наданими до НКРЕКП листами від _____.№ ____/____ (звіт за травень 2024 року), від _____.№ ____/____ (звіт за червень 2024 року), від _____.№ ____/____ (звіт за липень 2024 року), від _____.№ ____/____ (звіт за серпень 2024 року), від _____.№ ____/____ (звіт за вересень 2024 року), від _____.№ ____/____ (звіт за жовтень 2024 року), від _____.№ ____/____ (звіт за листопад 2024 року), від _____.№ ____/____ (звіт за грудень 2024 року), від _____.№ ____/____ (звіт за січень 2025 року), від _____.№ ____/____ (звіт за лютий 2025 року), від _____.№ ____/____ (звіт за березень 2025 року), від _____.№ ____/____ (звіт за квітень 2025 року), від _____.№ ____/____ (звіт за травень 2025 року), від _____.№ ____/____ (звіт за червень 2025 року), від _____.№ ____/____ (звіт за липень 2025 року) **не містять інформації про тимчасове залучення коштів з суми коштів, отриманих гарантованим покупцем за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами, для розрахунків з продавцями за «зеленим» тарифом, а на забезпечення господарської діяльності ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ».**

Комісія з перевірки зазначає, що **аналітичні дані бухгалтерського обліку** ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», з урахуванням пункту 11.1 глави 11 Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії затвердженого постановою НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 (далі – Постанова № 641), **мають містити інформацію про те, що заборгованість Підприємства перед продавцями «за зеленим» тарифом не була сплачена у зв'язку з тимчасовим залученням коштів для забезпечення господарської діяльності Підприємства, та яка в подальшому буде сплачена за рахунок надходжень від НЕК «УКРЕНЕРГО» за Послугу.**

Комісія з перевірки зазначає, що **відсутність інформації** щодо використання тимчасово залучених коштів, відповідно до пункту 11.1 глави 11 Постанови №641 за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами, для забезпечення господарської діяльності Підприємства, **у звітах по виконанню кошторисів та пояснювальних записках щодо фактично отриманих та фактично здійснених видатків, які надавались до НКРЕКП відповідно до пункту 5.5 Методики, призвело до викривлення інформації** (даних, відомостей, звітності), **необхідних для виконання НКРЕКП своїх повноважень та функцій.**

За поясненнями ліцензіата, наданими листом від 26 вересня 2025 року № 41/4711 (мовою документу): *«...Підприємством за всі періоди діяльності надано своєчасно до НКРЕКП звіти про виконання кошторису (у тому числі за період з березня 2022 року по березень 2025 року - за 37 місяців, і по цей час), складені відповідно до вимог Методики формування кошторису гарантованого покупця, затвердженою постановою НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 ...*

Крім того, у пояснювальних матеріалах за кожний період зазначено щодо наявності або відсутності отриманих кошторисних доходів - кошторисної складової Послуги ВДЕ від НЕК «Укренерго».

У звітах про виконання кошторису за звітні періоди у разі відсутності надходжень кошторисної складової послуги ВДЕ від НЕК «Укренерго» зазначено нульові значення та суми видатків за затвердженими статтями кошторису. Тобто, Підприємством при наданні звітів про виконання кошторисів за місяць, наростаючим підсумком за 3, 6, 9 місяців та рік, фактично повідомлялось відповідно до затвердженого НКРЕКП формату (структури кошторису) щодо необхідного обсягу тимчасово залучених коштів згідно з наказами Міненерго 140 та 206, пункту 11.1 Порядку, який становить різницю між доходами та видатками.

Зауваження НКРЕКП щодо правильності складання Звітів про виконання кошторисів та відображення інформації, зазначеної у Звітах, у тому числі під час їх розгляду НКРЕКП при прийнятті рішень щодо затвердження та внесення змін до кошторисів, а також під час планових перевірок за кожний рік діяльності – були відсутні.

Також слід зауважити щодо надання на регулярній щомісячній основі звітності за формами, визначеними постановою НКРЕКП від 29.03.2019 №450 «Про затвердження форм Звітності з моніторингу для учасників ринку електричної енергії та інструкцій щодо їх заповнення»...

Також Підприємством до НКРЕКП надається інша регулярна інформація та за окремими запитами Регулятора, у тому числі із копіями підтвердних документів, в обсягах та у строки (терміни), встановлені НКРЕКП.

На підставі вищевикладеного, всі відповідні документи та інформація, необхідні для виконання Регулятором своїх повноважень та функцій, в обсягах та у строки встановлені НКРЕКП, надаються Підприємством своєчасно та у повному обсязі...

Також, в Акті перевірки зазначається про те, що реєстри аналітичних даних бухгалтерського обліку не містять інформації щодо тимчасово залучених коштів, що на думку Комісії з перевірки **призвело** до викривлення, відомостей, даних.

Гарантований покупець не погоджується із зазначеними висновками з наступних підстав.

Ведення бухгалтерського обліку здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996 (далі – Закон № 996), Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 №88, Інструкції про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку, затвердженої наказом Міністерства фінансів від 30.11.1999 № 291, «Облікової політики Державного підприємства «Гарантований покупець» для цілей складання фінансової звітності відповідно до МСФЗ (зі змінами) та наказу ДП «Гарантований покупець» «Про організацію бухгалтерського обліку» від 01.01.2021 №2...

Закон № 996 та вимоги міжнародних стандартів фінансової звітності не містять вимог ведення бухгалтерського обліку у розрізі статей кошторису чи під назвою «тимчасове залучення коштів».

Також, Облікова політика ДП «Гарантований покупець», яка погоджена Кабінетом Міністрів України (протокольні рішення від 23.12.2020 № 130, від 21.07.2021 №90, від 06.08.2025 №10) не містить обов'язку ведення бухгалтерського обліку у розрізі статей кошторису.

Відповідно до вимог Облікової політики та Порядку організації бухгалтерського обліку Підприємства аналітичні реєстри ведуться у розрізі контрагентів, договорів та періодів поставки (оплати, виникнення заборгованості).

Реєстри аналітичного обліку забезпечують деталізацію синтетичних рахунків, а не статей кошторису, що не є порушенням ведення бухгалтерського обліку, оскільки така вимога не передбачена жодним нормативно – правовим актом.

На Підприємстві затверджено План рахунків з детальною аналітикою рахунків бухгалтерського обліку для систематизації обліку активів, зобов'язань, доходів, витрат та капіталу, що відповідає вимогам Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Кожна операція надходження або списання коштів з поточного рахунку оформлена відповідним первинним документом (платіжною інструкцією, випискою банку) та відображена в обліку на відповідних рахунках та у реєстрах бухгалтерського обліку.

На Підприємстві регулярно проводиться звірка даних бухгалтерського обліку з банківськими виписками для забезпечення точності та повноти даних.

Відповідно до пункту 2.15 Облікової політики Підприємство визнає кредиторську заборгованість використовуючи метод нарахувань, тобто результати угод та інших подій визнаються в момент їх настання і враховуються та відображаються у фінансовій звітності в тому періоді, в якому відбулися. Кредиторська заборгованість по кожному контрагенту відображається в бухгалтерському обліку в розрізі договорів.

Бухгалтерський облік заборгованості Підприємства, в тому числі, перед виробниками за «зеленим» тарифом формується відповідно до первинних документів в розрізі контрагентів і договорів та показує реальну суму зобов'язань Підприємства перед контрагентом, та не може містити причину її виникнення.

Таким чином, відсутність в регістрах аналітичного обліку інформації щодо «тимчасово залучених коштів» та/або джерела фінансування витрат не свідчить про спотворення фінансової звітності підприємства та не є порушенням вимог ведення бухгалтерського обліку.

Твердження про «викривлення звітності» є безпідставним, оскільки фінансова звітність відображає фактичні господарські операції, підтверджені первинними документами, і відповідає вимогам Закону № 996 та міжнародним стандартам фінансової звітності.

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (IAS) та фінансової звітності (IFRS) передбачають чіткі критерії, коли фінансову звітність можна вважати викривленою або спотвореною:

Згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності, викривленою може вважатися лише така звітність, яка містить суттєві помилки або спотворення, що впливають на економічні рішення користувачів. Так, пункт 15 та пункт 17 IAS 1 «Подання фінансової звітності» визначають, що фінансова звітність повинна правдиво відображати фінансовий стан, результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання, а правдиве відображення досягається за умови її підготовки відповідно до МСФЗ. Відповідно до пункту 5 та пункту 41 IAS 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки», викривлення є суттєвим лише тоді, коли воно може вплинути на економічні рішення користувачів. Додатково, пункти 2.12–2.13 Концептуальної основи фінансової звітності встановлює, що інформація є суттєвою, якщо її пропуск або викривлення може вплинути на рішення основних користувачів фінансової звітності.

Таким чином, відсутність у регістрах бухгалтерського/аналітичного обліку ознаки «джерело фінансування» не може вважатися викривленням фінансової звітності, оскільки не впливає на її правдивість та не спотворює економічних рішень користувачів.

Отже, твердження Комісії про те, що звітність викривлена через відсутність в аналітичних регістрах ознаки джерела фінансування витрат, є необґрунтованим.

Крім того, фінансова звітність ДП «Гарантований покупець» щорічно підтверджується незалежним аудитором на відповідність вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності, про що підприємство повідомляло НКРЕКП з наданням копій річних фінансових звітів та Звітів незалежного аудитора.»

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що Ліцензіат протягом січня 2022 року – липня 2025 року в аналітичних відомостях бухгалтерського обліку Підприємства щодо тимчасово залучених коштів, не відображав інформацію про використання тимчасово залучених коштів, за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами, для забезпечення господарської діяльності Підприємства та, відповідно, у щомісячних звітах, а також звітах наростаючим підсумком за 3, 6, 9 місяців та за рік про фактично отримані кошторисні доходи та фактично здійснені кошторисні видатки за період січень 2022 року – липень 2025 року у графі «Дохід, усього:» не зазначав інформацію про тимчасове залучення коштів з суми коштів, отриманих гарантованим покупцем за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами, для розрахунків з продавцями за «зеленим» тарифом, а на забезпечення господарської діяльності ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», що свідчить про порушення підпункту 20 пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що рішення про проведення позапланової перевірки дотримання ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» вимог Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця та законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії проведено відповідно до пункту 1 частини сьомої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» на підставі письмової заяви Підприємства від 23.05.2025 № 41/2473, зокрема у частині перевірки джерел фінансування кошторисних витрат

на забезпечення господарської діяльності і організації виробничого процесу гарантованого покупця.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що згідно підпункту 1 пункту 2.4.6 глави 2.2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 29 вересня 2023 року № 1800 (далі – Порядок (методика) визначення розміру штрафу), пом'якшуючими обставинами вчиненого порушення є поведінка порушника, спрямована сприяння виявленню порушення НКРЕКП (зменшення **на 10%**).

Отже, згідно глави 2.6 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів за вищезазначене порушення НКРЕКП накладає санкцію у вигляді штрафу.

2	підпункту 29 пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця	щодо обов'язку ліцензіата виконувати свої обов'язки, які визначені в порядку купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом, правилах ринку електричної енергії, правилах ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, інших нормативно-правових документах, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, а саме: частини сьомої статті 65 Закону України «Про ринок електричної енергії» якою встановлено, що вартість послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка надається оператору системи передачі гарантованим покупцем, визначається у відповідному розрахунковому періоді зокрема з урахуванням витрат, передбачених кошторисом гарантованого покупця на його діяльність; пункту 11.1 глави 11 Постанови № 641 яким визначено, зокрема, що гарантований покупець після отримання фактичних даних щодо обсягу відпуску/відбору електричної енергії за розрахунковий місяць, <u>з урахуванням авансових платежів та заборгованості продавців за «зеленим» тарифом перед гарантованим покупцем за спожиту електричну енергію, з суми коштів, отриманих гарантованим покупцем за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами за третю декаду розрахункового місяця, крім залишку коштів, необхідних для забезпечення господарської діяльності гарантованого покупця, передбачених кошторисом на розрахунковий місяць, здійснює доплату продавцям за «зеленим» тарифом за розрахунковий місяць пропорційно вартості купленої товарної продукції.</u> <i>стор. 24 - 40 Акта № 224</i>
---	---	---

Відповідно до частиною сьомої статті 65 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що для забезпечення покриття економічно обґрунтованих витрат гарантованого покупця на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом та із придбання послуги за механізмом ринкової премії, гарантований покупець надає оператору системи передачі послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії.

Таким чином, джерелом фінансування кошторисних видатків гарантованого покупця є **кошти, отримані ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» від НЕК «УКРЕНЕРГО» за послугу із**

забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії.

Комісія з перевірки зазначає, що відповідно до пункту 11.1 Глави 11 Постанови № 641 з урахуванням авансових платежів, які складають 2/3 кошторисних видатків гарантованого покупця (за перші 10 та 20 днів - пункт 14.2. глави 14 Постанови № 641), залишок коштів, необхідний для забезпечення господарської діяльності гарантованого покупця, передбачений кошторисом на розрахунковий місяць, який може бути тимчасово залучений з суми коштів, отриманих Підприємством за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами за третю декаду розрахункового місяця, складає 1/3 кошторисних видатків гарантованого покупця.

Перевіркою встановлено, що ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» при надходженні коштів на розрахунковий рахунок, за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами та за Послугу від НЕК «УКРЕНЕРГО», сплачувало продавцям за «зеленим» тарифом, крім коштів для забезпечення господарської діяльності гарантованого покупця в межах затвердженого кошторису.

ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» тимчасово залучало з суми коштів, отриманих гарантованим покупцем за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами, які призначені для розрахунків з продавцями за «зеленим» тарифом, на забезпечення господарської діяльності ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», у період дії Наказів №140 та №206.

Комісією з перевірки розраховано суму коштів, яка складає 1/3 кошторисних видатків (третя декада) ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» та суму перевищення тимчасово залучених коштів використаних Підприємством для забезпечення господарської діяльності, та встановлено, що ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» протягом червня 2024 року, липня 2024 року, серпня 2024 року та червня 2025 року тимчасово залучало кошти для забезпечення господарської діяльності з суми коштів, отриманих Підприємством за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами у розмірі, що перевищує 1/3 (за третю декаду) кошторисних видатків гарантованого покупця. Сума перевищення тимчасово залучених коштів використаних Підприємством для забезпечення господарської діяльності протягом червня 2024 року, липня 2024 року, серпня 2024 року та червня 2025 року над 1/3 (за третю декаду) кошторисних видатків становить тис. грн.

За поясненнями ліцензіата, наданими листом від 26 вересня 2025 року № 41/4711 (мовою документу): «...Джерелом надходження коштів для здійснення господарської діяльності згідно з Законом є кошти, передбачені у вартості Послуги, яка має у повному обсязі сплачуватись НЕК «УКРЕНЕРГО» для забезпечення виконання Підприємством зобов'язань, витрати за якими передбачені згідно з Законом як складові вартості Послуги.

Про вкрай неналежний рівень розрахунків ОСП за Послугу, Підприємством неодноразово повідомлялось НКРЕКП, у тому числі на регулярній щотижневій та щомісячній основі згідно із запитами Регулятора, в процесі перевірки надана відповідна інформація та необхідні підтверджуючі документи.

Також питання щодо неналежних розрахунків ОСП з Підприємством та, як наслідок, відсутність джерел оплати електроенергії ВДЕ та кошторисних витрат Підприємства неодноразово розглядалось на спільних нарадах та робочих групах в НКРЕКП, досліджувалось НКРЕКП під час перевірок Підприємства та ОСП.

На початку воєнного стану, введеного у зв'язку з військовою агресією рф, в умовах значного ризику тимчасової відсутності належної оплати з боку НЕК «Укренерго», опрацьовувався та узгоджувався наказ Міненерго від 28.03.2022 №140 щодо виконання ДП «Гарантований покупець» спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел у частині забезпечення розрахунків з виробниками ВДЕ на період дії воєнного стану за рахунок коштів, що наявні на поточному рахунку Підприємства та надходять від продажу виробленої з альтернативних джерел

електроенергії за винятком необхідних для залучення для забезпечення господарської діяльності Підприємства.

У подальшому вищевказане положення передбачене наказом Міненерго від 15.06.2022 №206 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0692-22#Text>), зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 24 червня 2022 року за №692/38028 та офіційно погодженому НКРЕКП...

Згідно з наказами Міненерго тимчасово залучені кошти від торгової діяльності для господарської діяльності не є доходом Підприємства, а лише можливістю тимчасового зменшення суми оплати коштів виробникам ВДЕ та тимчасового спрямування необхідних коштів для господарської діяльності. Тому, ці норми наказів Міненерго 140 та 206 та в подальшому п.11.1 Порядку не протирічать вимогам Закону та Порядку, відповідно наказ Міненерго 206 офіційно погоджений НКРЕКП та зареєстрований Міністерством юстиції України...

Таким чином гарантований покупець був змушений тимчасово залучити кошти для забезпечення господарської діяльності з суми коштів, отриманих Підприємством за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами у розмірі необхідному для забезпечення господарської діяльності гарантованого покупця, передбачених кошторисом на розрахунковий місяць, відповідно до п. 11.1 глави 11 Постанови №641.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що Актом № 224 встановлено та зафіксовано (мовою документу): «...протягом періоду дії Наказів №140 та № 206, Ліцензіату була надана можливість залучати кошти від продажу електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, для здійснення господарської діяльності ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ»...

ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» під час надходження коштів на розрахунковий рахунок у поточному періоді за Послугу від НЕК «УКРЕНЕРГО» за попередні періоди, спрямовувало кошти на погашення заборгованості перед продавцями за «зеленим» тарифом за попередні періоди, без повторного використання коштів для забезпечення господарської діяльності гарантованого покупця, які були тимчасово залучені на період дії наказів №140 та № 206 та відповідно до пункту 11.1 глави 11 Постанови №641...

ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» залучало з 01.01.2022 по 25.08.2025 кошти від продажу електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, для забезпечення господарської діяльності, у період дії наказу № 206 у сумі тис. грн (з ПДВ) та відповідно до пункту 11.1 глави 11 Постанови №641 у сумі тис. грн (з ПДВ).».

Крім того, як свідчать дані Таблиці 5 Акту № 224 ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» протягом червня 2024 року, липня 2024 року, серпня 2024 року та червня 2025 року тимчасово залучило кошти для забезпечення господарської діяльності з суми коштів, отриманих Підприємством за реалізовану електричну енергію за результатами торгової діяльності на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами у розмірі, який не перевищив заплановані кошторисні видатки гарантованого покупця на даний місяць у розмірі тис. грн.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що рішення про проведення позапланової перевірки дотримання ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» вимог Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця та законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії проведено відповідно до пункту 1 частини сьомої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» на підставі письмової заяви Підприємства від 23.05.2025 № 41/2473, зокрема у частині перевірки джерел фінансування кошторисних витрат на забезпечення господарської діяльності і організації виробничого процесу гарантованого покупця.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що згідно підпункту 1 пункту 2.4.6 глави 2.2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів пом'якшуючими обставинами вчиненого порушення є поведінка порушника, спрямована сприяння виявленню порушення НКРЕКП (зменшення на 10%).

Отже, згідно глави 2.6 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів за вищезазначене порушення НКРЕКП накладає санкцію у вигляді штрафу.

З огляду на викладене, ураховуючи пояснення Ліцензіата надані листом від 26 вересня 2025 року № 41/4711 та згідно з Порядком (методикою) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 29.09.2023 № 1800, Департамент ліцензійного контролю пропонує накласти штраф у розмірі 405 263 (чотириста п'ять тисяч двісті шістьдесят три) гривні згідно розрахунку:

№ порушення	Тип порушення	Фінальний розмір штрафу, грн	Застосування іншого виду санкцій	Причина застосування застереження	Максимально допустимий за законодавством розмір штрафу	Початковий розмір штрафу	Коригування розміру штрафу на тривалість порушення	Коригування розміру штрафу на пом'якшуючі обставини	Розмір коригування (в сторону зменшення) штрафу, у разі якщо порушення та наслідки порушення були повністю усунуті, гривень	Коригування (зменшення) розміру штрафу, якщо сплата штрафу є неможливою або призведе до тяжкого фінансового стану ліцензіата	Коригування розміру штрафу для стримування ліцензіата від вчинення порушення у майбутньому	Округлення
1	Порушення щодо поводження з інформацією (ненадання та/або умисне надання недостовірної інформації, на законну вимогу НКРЕКП)	95 438		-	1 700 000,00	85 000,00 ¹	21 037,5 ²	10 603,75 ³	-	-	-	4,25
2	Порушення щодо тарифів/цін/плати за послуги, цільового використання коштів, передбачених в тарифі	309 825			1 700 000,00	229 500 ¹	114 750 ²	34 425 ³	-			-

Щодо порушення № 1:

¹ відповідно до пункту 2.2.4 глави 2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів розраховано початковий розмір штрафу на основі оцінки серйозності та характеру порушення:

максимально допустимий за законодавством розмір штрафу	грн	170 000,00
відсоток серйозності порушення	%	5%
коефіцієнт завданої шкоди або додаткової вигоди		1,00
Початковий розмір штрафу	грн	85 000,00

² відповідно до пункту 2.3.2 глави 2.3 розділу 2 Порядку (методики) визначення розміру штрафів застосовано коригування початкового розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 2.3.1 глави 2.3 цього розділу, тривалість порушення 45 днів:

³ відповідно до пункту 2.4.6 глави 2.4 розділу 2 Порядку (методики) застосовано коригування початкового розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 2.3.1 глави 2.3 цього розділу, поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків порушення:

сприяння виявленню порушення НКРЕКП		0,9
-------------------------------------	--	-----

Щодо порушення № 2:

¹ відповідно до пункту 2.2.4 глави 2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів розраховано початковий розмір штрафу на основі оцінки серйозності та характеру порушення:

максимально допустимий за законодавством розмір штрафу	грн	170 000,00
відсоток серйозності порушення	%	9%
коефіцієнт завданої шкоди або додаткової вигоди		1,50
Початковий розмір штрафу	грн	229 500,00

² відповідно до пункту 2.3.2 глави 2.3 розділу 2 Порядку (методики) визначення розміру штрафів застосовано коригування початкового розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 2.3.1 глави 2.3 цього розділу, тривалість порушення 1 065 днів:

³ відповідно до пункту 2.4.6 глави 2.4 розділу 2 Порядку (методики) застосовано коригування початкового розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 2.3.1 глави 2.3 цього розділу, поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків порушення:

сприяння виявленню порушення НКРЕКП		0,9
-------------------------------------	--	-----

З огляду на зазначене, пропонуємо прийняти:

1) Накласти штраф у розмірі 405 263 (чотириста п'ять тисяч двісті шістдесят три) гривні на ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» (код ЄДРПОУ 43068454) за порушення Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця, а саме за порушення:

підпункту 20 пункту 2.2 у частині обов'язку надавати до НКРЕКП документи (їх копії), інформацію (дані, відомості, звітність), необхідні для виконання НКРЕКП своїх повноважень та функцій, в обсягах та у строки (не менше десяти робочих днів для надання копій документів, пояснень тощо), встановлені НКРЕКП (розмір штрафу за порушення якого становить 95 438 (дев'яносто п'ять тисяч чотириста тридцять вісім) гривень);

підпункту 29 пункту 2.2 у частині обов'язку виконувати свої обов'язки, які визначені в порядку купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом, правилах ринку електричної енергії, правилах ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, інших нормативно-правових документах, що регулюють функціонування ринку електричної енергії (розмір штрафу за порушення якого становить 309 825 (триста дев'ять тисяч вісімсот двадцять п'ять) гривень).

2) розпорядження про усунення порушень, відповідно до якого:

Зобов'язати ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» (код ЄДРПОУ 43068454), у строк до 31 грудня 2025 року надати до НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області уточнені щомісячні звіти, а також звіти наростаючим підсумком за 3, 6, 9 місяців та за рік про фактично отримані кошторисні доходи та фактично здійснені кошторисні видатки за період січень 2022 року – липень 2025 року.

**Директор Департаменту
ліцензійного контролю**

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про накладення штрафу на
ДП «ГАРАНТОВАНІЙ
ПОКУПЕЦЬ» за порушення
Ліцензійних умов
провадження господарської
діяльності зі здійснення
функцій гарантованого
покупця

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у результаті розгляду жовтня 2025 року на засіданні, яке проводилось у формі відкритого слухання, Акта позапланової виїзної перевірки від 23 вересня 2025 року № 224, проведеної відповідно до постанови НКРЕКП від 18 липня 2025 року № 1081 «Про проведення позапланової виїзної перевірки ДП «ГАРАНТОВАНІЙ ПОКУПЕЦЬ», та постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 02 вересня 2025 року № 1396 «Про збільшення строку проведення позапланової виїзної перевірки ДП «ГАРАНТОВАНІЙ ПОКУПЕЦЬ», та посвідчень на проведення позапланової виїзної перевірки від 21 серпня 2025 року № 435, від 08 вересня 2025 року № 469, від 18 вересня 2025 року № 501, встановлено, що ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ГАРАНТОВАНІЙ ПОКУПЕЦЬ» (код ЄДРПОУ 43068454) порушено пункт 2.2 Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця, затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1471 (далі – Ліцензійні умови зі здійснення функцій гарантованого покупця), а саме:

підпункт 20 у частині надання документів (їх копій), інформації (даних, відомостей, звітності), необхідних для виконання НКРЕКП своїх повноважень та функцій, в обсягах та у строки (не менше десяти робочих днів для надання копій документів, пояснень тощо), встановлені НКРЕКП;

підпункт 29 у частині виконання своїх обов'язків, визначених в порядку купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом, правилах ринку електричної енергії, правилах ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, інших нормативно-правових документах, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

Відповідно до статей 17, 19 та 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» та Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 29 вересня 2023 року № 1800, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Накласти штраф у розмірі 405 263 (чотириста п'ять тисяч двісті шістьдесят три) гривні на ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» (код ЄДРПОУ 43068454) за порушення Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця, а саме:

підпункту 20 пункту 2.2 у частині надання документів (їх копій), інформації (даних, відомостей, звітності), необхідних для виконання НКРЕКП своїх повноважень та функцій, в обсягах та у строки (не менше десяти робочих днів для надання копій документів, пояснень тощо), встановлені НКРЕКП (розмір штрафу за порушення якого становить 95 438 (дев'яносто п'ять тисяч чотириста тридцять вісім) гривень);

підпункту 29 пункту 2.2 у частині виконання своїх обов'язків, визначених в порядку купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом, правилах ринку електричної енергії, правилах ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, інших нормативно-правових документах, що регулюють функціонування ринку електричної енергії (розмір штрафу за порушення якого становить 309 825 (триста дев'ять тисяч вісімсот двадцять п'ять) гривень).

Зазначена сума штрафу має бути сплачена до Державного бюджету України у 30-денний строк з дня одержання копії рішення про накладення штрафу (код бюджетної класифікації 21081100 «Адміністративні штрафи та інші санкції»).

Ця постанова може бути оскаржена до адміністративного суду.
Оскарження постанови не зупиняє її виконання.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Київ

№ _____

Про усунення ДП
«ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ»
порушень Ліцензійних умов
зі здійснення функцій гарантованого
покупця

Відповідно до пункту 4 частини другої статті 3, частини п'ятої статті 14, пункту 5 частини четвертої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», згідно з Актом позапланової виїзної перевірки від 23 вересня 2025 року № 224 (далі – Акт), проведеної відповідно до постанови НКРЕКП від 18 липня 2025 року № 1081 «Про проведення позапланової виїзної перевірки ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», та постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 02 вересня 2025 року № 1396 «Про збільшення строку проведення позапланової виїзної перевірки ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ВИРІШИЛА:

Зобов'язати ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» (код ЄДРПОУ 43068454) усунути порушення підпункту 20 пункту 2.2 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця, затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1471, у частині надання документів (їх копій), інформації (даних, відомостей, звітності), необхідних для виконання

НКРЕКП своїх повноважень та функцій, в обсягах та у строки (не менше десяти робочих днів для надання копій документів, пояснень тощо), встановлені НКРЕКП, для чого у строк до 31 грудня 2025 року надати до НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області уточнені щомісячні звіти, а також звіти наростаючим підсумком за 3, 6, 9 місяців та за рік про фактично отримані кошторисні доходи та фактично здійснені кошторисні видатки за період з січня 2022 року – липень 2025 року.

Це розпорядження може бути оскаржене до адміністративного суду. Оскарження розпорядження не зупиняє його виконання.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО